

ПОРІВНЯЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РУХОВОЇ ПІДГОТОВЛЕНОСТІ УЧНІВ 7–9 КЛАСІВ СІЛЬСЬКОЇ ШКОЛИ

Семко Ю.

Харківський національний педагогічний
університет імені Г.С. Сковороди

Вступ

У сучасному світі важливе значення має збереження і зміцнення здоров'я школярів. Підвищення рухової підготовленості учнів як сільських, так і міських шкіл веде до зменшення захворювань у дітей.

Дана проблема розглядалася в дослідженнях Ivashchenko and Cieslicka (2016), Sahin, Ozgider and Gulcin (2011), Veremeenko (2018). Встановлено, що діти, які мають гарну фізичну та функціональну підготовленість, краще пристосовуються до сучасних умов життя та мають задовільний рівень фізичного здоров'я.

Graham & Holt (2013) свідчать про те, що діти в сільській місцевості більше часу приділяють фізичній активності та фізичній підготовленості, а також володіють високим рівнем фізичної працездатності у порівнянні з міськими школярами.

На думку Ivashchenko and Yermakova (2015); Ivashchenko, Iermakov, Khudolii, Cretu and Potop (2017); Приходько (2017) з віком в учнів рухова підготовленість має тенденцію покращуватися.

Аналіз даних вітчизняних та іноземних вчених показав, що малодослідженим є рухова підготовленість учнів сільських шкіл. Тому порівняльна характеристика рухової підготовленості учнів сільських шкіл є актуальною.

Мета дослідження – визначити вікові та статеві особливості рухової підготовленості учнів сільських шкіл.

Об'єкт дослідження – процес фізичного виховання учнів сільських шкіл.

Матеріали і методи

Учасники дослідження. У дослідженні прийняли участь хлопці 7 (n=8), 8 (n=7), 9 (n=6) класів. Діти та їхні батьки були інформовані про всі особливості дослідження і дали згоду на участь в експерименті.

Організація дослідження. Для вирішення поставлених завдань були застосовані такі методи дослідження: аналіз науково-методичної літератури, педагогічне тестування та методи математичної статистики обробки результатів дослідження. У плануванні дослідження використані концептуальні підходи до розробки програми наукових досліджень у фізичному вихованні і спорті (Ашмарин, 1978; Худолій & Іващенко, 2014). У програму тестування увійшли загальновідомі тести (Лях, 2000; Худолій & Іващенко, 2014; Худолій, Іващенко & Карпунець, 2012): човниковий біг 4x9 м, згинання і розгинання рук в упорі лежачи, згинання і розгинання рук у висі, вис на зігнутих руках, стрибок у довжину з місця, оцінка часових параметрів руху (помилка у відтворенні часу бігу 5, 10 та 15 с).

Для оцінки функціонального стану були використані проби Штанге, Генчі і Серкіна (Худолій & Іващенко, 2011).

Статистичний аналіз. У дослідженні використовувалася програма – IBM SPSS 23. Обчислювалися такі параметри: середнє арифметичне значення величини ($\bar{x}$), стандартне квадратичне відхилення (s), оцінка вірогідності різниці статистичних показників за t -критерієм Стьюдента.

Протокол дослідження був затверджений Етичним комітетом Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди. Діти та їхні батьки були повністю проінформовані про всі особливості дослідження та дали згоду на участь в експерименті.

Результати дослідження і їх обговорення

Аналіз рухової підготовленості хлопців сільської школи 7–9-х класів показав, що хлопці 7 класу є менш підготовлені порівняно з 8 і 9 класом. Хлопці 8 і 9 класу показують кращі результати практично за всіма тестами. Статистично достовірні розбіжності між хлопцями спостерігаються у тестах, які характеризують власне силову підготовленість. За результатами функціональної підготовленості хлопці 7–8 та 7–9 класів показують високі результати у пробах Штанге та пробах Серкіна 1 і 3. У хлопців 8–9 класів функціональний стан функції дихання і кровообігу однаковий.

Отримані результати характеризують особливості рухової підготовленості учнів середнього шкільного віку і доповнюють дані Ivashchenko, Karpan, Khudolii and Yermakova (2017), Смірної (2014), Іващенко та Шепеленко (2014).

У хлопців спостерігається висока динаміка власне силовій підготовленості. Функціональна підготовка більш висока у тестах №9 «Проба Штанге», №11 «Проба Серкіна 1» та №13 «Проба Серкіна 3», але хлопці 8 і 9 класів реагують однаково.

Наведені вище дані доповнюють результати дослідження особливостей рухової підготовленості школярів середніх класів Іващенко, Мушкета, Худолій та Єрмаков (2014); Іващенко, Цеслицька, Худолій, та Єрмаков (2014); Іващенко, Пашкевич та Крінін (2014), Приходько (2017), Іващенко (2014).

Подальших розвідок вимагає порівняльна характеристика рухової підготовленості сільських і міських учнів середнього шкільного віку.

Висновки

Рівень рухової та функціональної підготовленості учнів 7—9 класів сільської школи оцінюється як середній та вище середнього.

Результати тестування дають можливість вдосконалення рухової підготовленості спираючись на індивідуальні особливості, сенситивні періоди, вікові та статеві відмінності школярів.

Література

- Ivashchenko, O., & Cieslicka, M. (2016). Discriminant analysis method to determine the power of the boys 11-12 year. *Journal of Education, Health and Sport*, 6(10), 721-729. <https://dx.doi.org/10.5281/zenodo.229911>
- Sahin, G., Ozgider, C., & Gulcin, G. (2011). Does regular physical activity in children affect the guilty of life? *Journal of Physical Education and Sport (JPES)*, 11(1), 70-74. <https://www.efsupit.ro>
- Veremeenko, V. (2018). Силові здібності: характеристика розвитку у хлопців середнього шкільного віку. *Теорія та методика фізичного виховання*, 18(3), 126-135. <https://doi.org/10.17309/tmfv.2018.3.03>
- Graham G., Holt S.A., Parker M. *Children moving: A reflective approach to teaching physical education*. – 9th ed. – New York: McGraw-Hill, 2013 https://www.researchgate.net/publication/272789057_Autonomy_support_in_physical_education_teaching_Connections_to_best_practices
- Ivashchenko O.V., Yermakova T.S. (2015) Structural model of in group dynamic of 6-10 years old boys' motor fitness. *Pedagogics, psychology, medical-biological problems of physical training and sports*, 15 (10), 721-729. <http://dx.doi.org/10.5281/zenodo.229911>
- Ivashchenko, O.V., Iermakov, S.S., Khudolii, O.M., Cretu, M., & Potop, V. (2017). Level of physical exercises mastering in stucture of 11-13 yrs age boys motor fitness. *Pedagogics, psychology, medical-biological problems of physical training and sports*, 21(5), 236-243. <https://doi.org/10.15561/18189172.2017.0506>

- Приходько, В.В. (2017). Порівняльний аналіз показників розвитку координаційних здібностей школярів 5-7 класів. *Теорія та методика фізичного виховання*, 17(3), 148-156. <https://doi.org/10.17309/tmfv.2017.3.1198>
- Ашмарин, Б.А. (1978). *Теория и методика педагогических исследований в физическом воспитании*. М.: Физкультура и спорт, 63-89. <http://elib.pstu.ru/vufind/Record/RUPSTUbooks116059>
- Худолій, О., & Іващенко, О. (2014). *Моделювання процесу навчання та розвитку рухових здібностей у дітей і підлітків: Монографія*, Харків:ОВС, 320.
- Худолій, О., & Карпунець, Т. (2004). Планування експерименту в дослідженні процесу підготовки юних гімнастів. *Теорія та методика фізичного виховання*, (4), 2-8. <https://doi.org/10.17309/tmfv.2002.4.73>
- Лях, В.І. (2000). *Двигательные способности школьников: Основы теории и методики развития*. М.: Терра-Спорт, 192 с.
- Худолій, О., Іващенко, О., & Карпунець, Т. (2012). Робоча програма з педагогічної практики в школі (IV курс, напрям підготовки: 6.01020 Фізичне виховання). *Теорія та методика фізичного виховання*, (9), 19-31. <https://doi.org/10.17309/tmfv.2012.9.821>
- Худолій, О., & Іващенко, О. (2011). Педагогічна практика в школі. Повідомлення П. *Теорія та методика фізичного виховання*, (9), 19-32. <https://doi.org/10.17309/tmfv.2011.9.740>
- Ivashchenko, O.V., Lermakov, S.S., Khudolii, O.M., Cretu, M., & Potor, V.(2017). Level of physical exercises mastering in stucture of 11-13 yers age boys motor fitness. *Pedagogical, psychology, medical-biological problems of psysical training and sports*, 21(5), 236-243. <http://dx.doi.org/10.15561/18189172.2017.0506>
- Іващенко, О., & Макарова, О. (2013). Порівняльна характеристика рухової підготовленості школярів 8—9 класів. *Теорія та методика фізичного виховання*, (1), 40-46. <https://doi.org/10.17309/tmfv.2013.1.1009>
- Іващенко, О.В., & Шепеленко, Г.П. (2014). Порівняльна характеристика координаційної і силової підготовленості учнів середніх класів. *Теорія та методика фізичного виховання*, 0(2), 22-30. doi:<https://dx.doi.org/10.17309/tmfv.2014.2.1096>
- Іващенко, О.В., Мушкета, Р, Худолій, О.М., & Єрмаков,С.С. (2014). Характеристика силової підготовленості хлопців 6-7 класів. *Теорія та методика фізичного виховання*, (3), 17-24. <https://dx.doi.org/10.17309/tmfv.2014.3.1104>
- Іващенко, О. В., Цеслицка, М., Худолій, О. М., & Єрмаков, С. С. (2014). Моделювання силової підготовленості дівчат 6—7 класів. *Теорія та методика фізичного виховання*, (3), 10-16. <https://doi.org/10.17309/tmfv.2014.3.1103>
- Іващенко, О.В., Пашкевич, С.А., & Крiнін, Ю.В.(2014). Порівняльна характеристика функціональної, координаційної і силової підготовленості хлопців 8—9 класів. *Теорія та методика фізичного виховання*, 0(2), 31-39. <https://doi.org/10.17309/tmfv.2014.2.1099>
- Іващенко, О.В., Карпунець, Т.В., & Крiнін, Ю.В. (2014). Педагогічний контроль рухової підготовленостіхлопців 7-8 класів. *Теорія та методика фізичного виховання*, (3), 15-18. <https://doi.org/10.17309/tmfv.2014.3.1102>
- Lopatiev, A., Ivashchenko, O., Khudolii, O., Pjanylo, Y., Chernenko, S., & Yermakova, T. (2017). Systemic approach and mathematical modeling in physical education and sports. *Journal of Physical Education and Sport (JPES)*, 17(1), 146-155.